

ชื่อวิทยานิพนธ์ กระบวนการยุติธรรมชุมชน : ศึกษากรณีพื้นที่อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์
ผู้วิจัย นายพรวิศิษฐ์ แจ่มใส ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา 1) รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา 2) รศ.ดร.ชนนาท รัตนมณี
3) รศ.ปดิวิรัต ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา ปีการศึกษา 2549 จำนวน 127 หน้า คำสำคัญ กระบวนการยุติธรรม

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง กระบวนการยุติธรรมชุมชน : ศึกษากรณีพื้นที่อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะสำคัญทางวิชาการและทางปฏิบัติของกระบวนการยุติธรรมชุมชน และ 2) การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศนและวิธีปฏิบัติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมชุมชนเกิดขึ้นในชุมชนสังคมและกระบวนการยุติธรรมไทย ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยคือ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่ อบต. ผู้อาวุโสในชุมชนอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 35 คน เลือกโดยบังเอิญถึงไปขอสัมภาษณ์เท่าที่ได้รับอนุญาตในวันที่ไปสัมภาษณ์

ผลการวิจัยสรุปสาระสำคัญได้ 3 ประการคือ 1) กระบวนการยุติธรรมชุมชน มีลักษณะเป็นเชิงทฤษฎีและเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดในสังคมปัจจุบันที่มีแนวคิดที่ว่า ผู้ที่กระทำผิดเมื่อรู้สึกตัวและมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการชดเชยค่าเสียหายของตน จะยินดีปฏิบัติตามมากกว่าการมีคนอื่นมากำหนดให้ 2) กระบวนการยุติธรรมชุมชนที่ปฏิบัติในอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นวิธีการที่บุคคลในชุมชนแก้ปัญหาความขัดแย้งของคนในชุมชน โดยสันติวิธี โดยมีกลุ่มผู้อาวุโสในชุมชน ผู้ถูกกล่าวหา ผู้กล่าวหา และคนใกล้ชิด และพยานผู้เห็นเหตุการณ์โดยมีผู้ไกล่เกลี่ยที่ฝึกมาดีแล้วเป็นผู้ดำเนินการ 3) การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศนของชุมชนเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการแก้ปัญหาโดยผู้มีอำนาจเป็นผู้ชี้ขาด มาเป็นการตกลงกันเอง โดยบุคคลในชุมชน โดยยึดหลักความเป็นธรรม ความเหมาะสม และความสามัคคีในหมู่คณะเป็นที่ตั้ง โดยมีหลักการว่าปัญหาของชุมชนแก้ไข โดยบุคคลในชุมชนเอง ประโยชน์ที่ได้รับคือประชาชนในชุมชนยอมรับและเข้าใจกระบวนการแก้ปัญหาของชุมชน โดยบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และกระบวนการนี้ช่วยลดจำนวนคดีที่ต้องขึ้นศาลในระดับหนึ่ง

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1.

2.

3.

Thesis title: Restorative Justice : A Case Study of Takli District, Nakorn Sawan Province

Researcher: Mr.Pronvisit Chamsai. Degree: Master of Arts (Social Sciences for Development). Dhonburi Rajabhat University. Thesis Advisors: 1) Assoc. Prof. Dr.Surasak Labmala 2) Assoc. Prof. Dr.Chommanaj Rattanamani 3) Assoc. Prof. Padiwarudda Palakawong Na Ayuttaya.
Academic year : 2006 . 127 pp. Keyword: restorative justice

Abstract

The study of restorative justice : a case study of Takli District, Nakorn Sawan Province had 2 objectives. They were 1) to study the main characteristics in theory and practice of restorative justice and 2) the transformation of paradigm and practice of restorative justice in Thai community and Thai justice process. The sample of the study composed of head of district, district assistant head, Tambol administrators and senior citizens in Takli District numbering 35 persons, selected by accidental sampling in the interviewing days.

The research results revealed 3 main points, 1) restorative justice was a theoretical process and a current phenomenon. The idea behind the process was that the wrong-doer who realized his misdeed and participated in directing his own compensation had more tendency to do the compensation than was forced to do it by other people. 2) The restorative justice practiced in Takli District, Nakorn Sawan Province was the process that community people solved the conflict of the people in the community in a peaceful way. The process was orchestrated by community elders, the wrong-doer and his/her significant persons, the victim and his/her significant persons, the witness persons and the trained mediator. 3) It was a transformation of people's paradigm in problem solving from the authority people to the coordination of people in the community based on the principle of fair and just, suitability and unity of people in the community. Their consent was that the community problem had to be solves by the community people. This process enabled the people accepted and understood community problem solving process by community people took part in the effort. Above all this restorative justice process decreased the a number of cases taken to the court.

Student's signature .....

Thesis advisors' signatures 1. ....

Pronvisit Chamsai
P. Chommanaj Rattanamani 2. *S. Labmala* 3. *Dr. R. Padiwarudda Palakawong Na Ayuttaya*